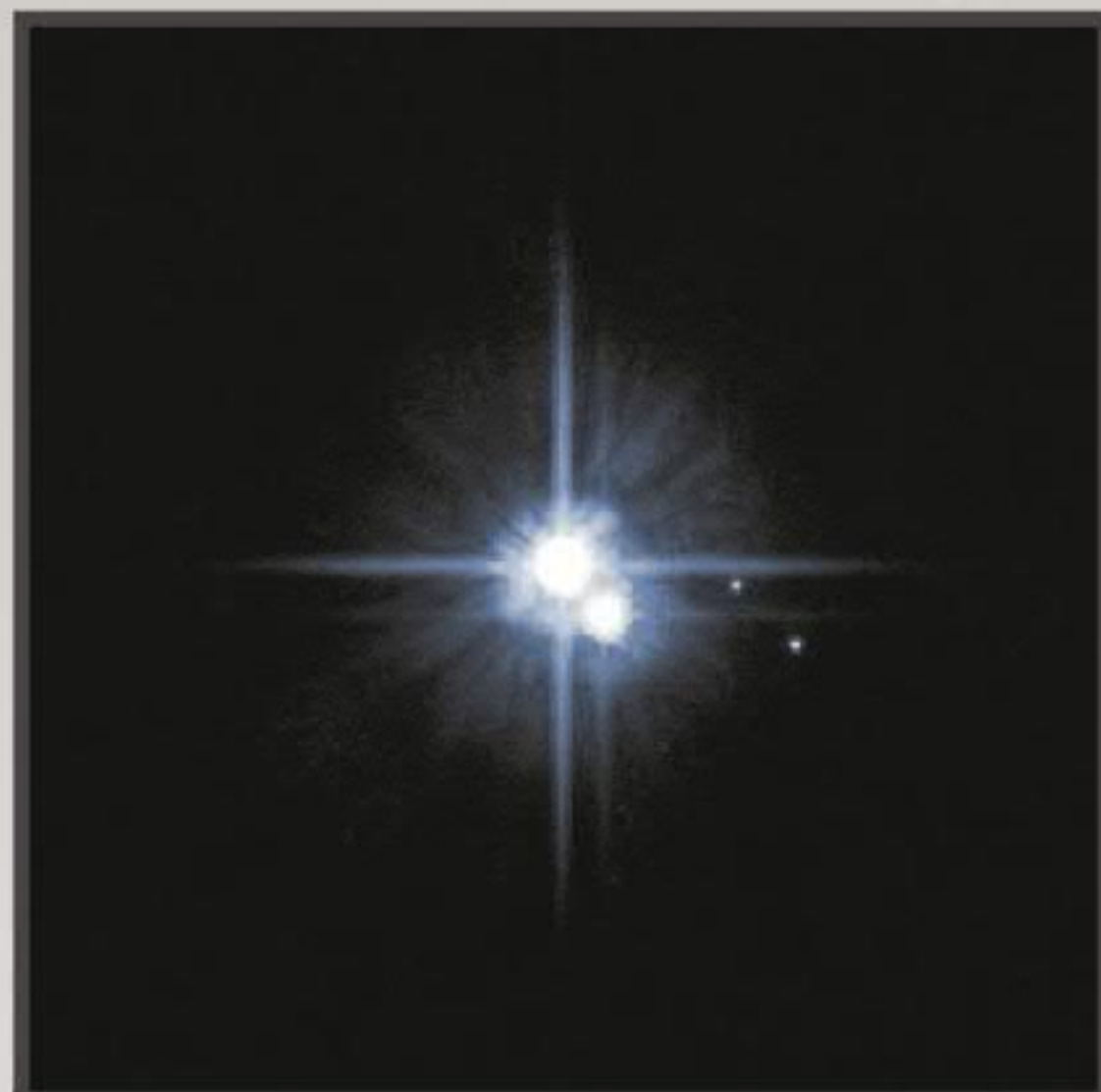

9. ÁLLOMÁS A PLÚTÓ

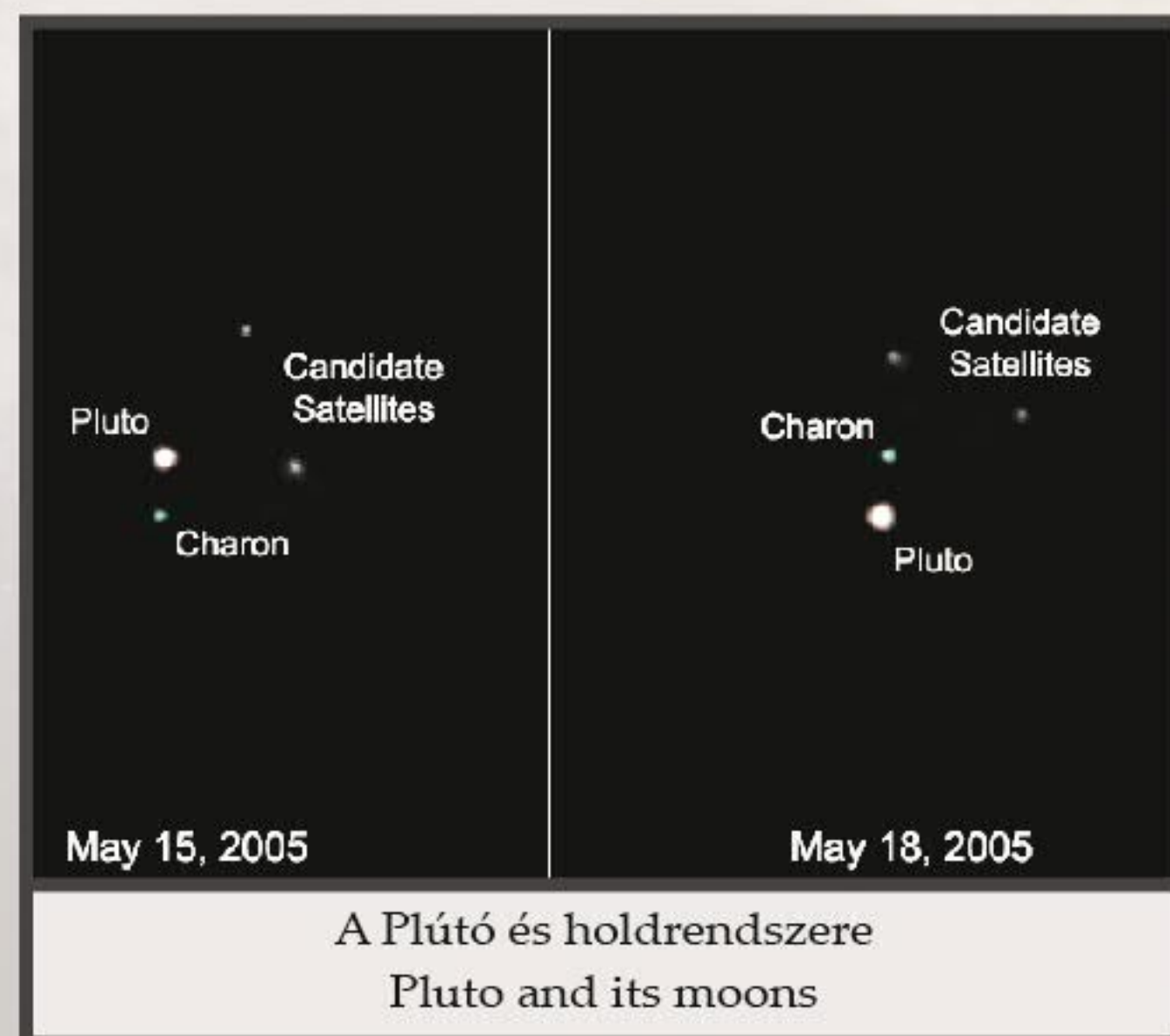
A Plútó nevű törpebolygó 2006. augusztus 24-ig nagybolygónak számított, eddig az időpontig a 9. bolygó volt. A nagybolygó besorolást azért veszítette el, mert találtak nála nagyobb vagy több, közel olyan méretű égitestet.

A Plútó földi távcsővel
Pluto through an Earth-based telescope

Plútó az alvilág istene, Kronosznak és Rheiának fia, Zeusnak fiútestvére; más néven Hádész avagy Áidész (Aidonuesz, a «láthatalan»). Korlátlanul uralkodik az alvilágban, mely a mindenségben való megosztozáskor neki jutott osztályrészül.

A Nemzetközi Csillagászati Unió (IAU) 2006-os Prágai ülésén született a törpebolygó fogalom. **Törpebolygónak nevezzük azt az égitestet, amely átmenetet képez a bolygók és a kisbolygók között.** Olyan égitest, amely a Nap körül kering (azaz nem egy másik bolygó holdja), továbbá elegendően nagy tömegű ahhoz, hogy kialakuljon a hidrosztatikai egyensúlyt tükröző közel gömb alak, valamint nem söpörte tisztára a pályáját övező térséget. **Eddig 5 törpebolygót ismert el az IAU:** Ceres, Plútó, Eris, Makemake és a Haumea, de a jövőben továbbiak besorolása is várható.

A Plútó és holdrendszere
Pluto and its moons

A Plútó valójában egyike azon rengeteg égitestnek, mely a Neptunusz pályáján túl 35-100 CSE távolságban kering a Nap körül. Jelenleg 800 tagja ismert az övnek, ezek az ún. plutonidák.

A Plútó valójában egy többes-rendszer. **Legnagyobb kísérője a Kharón,** ezen kívül még van két jóval kisebb holdja is.

Fodor Antal írása alapján

AZ ÉGITEST FŐ PARAMÉTEREI:

Átmérő: 2.400 km,
a mini Naprendszerben 7 mm

Naptól való átlagos távolsága:
5.906.376.000 km,
a mini Naprendszerben 16,8 km

FACT SHEET:

Diameter: 1 500 miles,
in the mini Solar System: 7mm

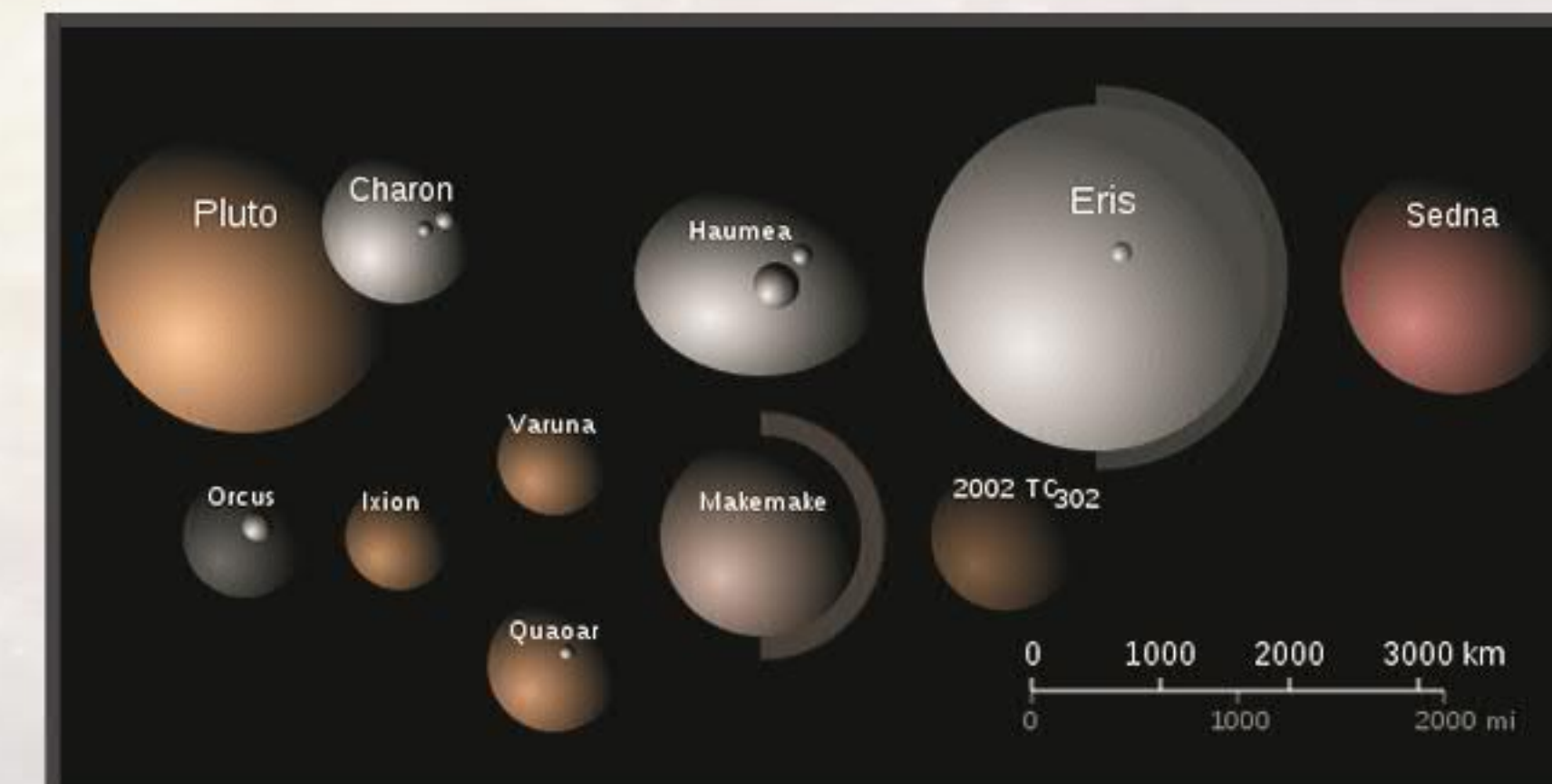
Average distance from the Sun:
3 670 052 000 miles,
in the mini Solar System: 10.4 miles

9TH STOP PLUTO

Pluto is in fact one of countless celestial bodies that orbit the Sun outside of Neptune's orbit at a distance of 35-100 astronomical units. Currently, 800 such bodies – plutoids – are known.

Pluto was considered a planet until 24 August 2006; up to this point, it was known as the 9th planet in the Solar System. It lost its status as a planet because other bodies of similar or larger size were identified.

Pluto is the god of the Underworld, the son of Cronus and Rhea and a brother of Zeus; he is also known as Hades (aidos, 'the invisible'). He has limitless power in the Underworld, received as a result of the division of the universe.

A Kuiper-öv nagyobb égitestjei, a plutonidák
Major celestial bodies of the Kuiper belt: the plutoids

The International Astronomical Union (IAU) decided in its Prague meeting in 2006 to create a new category for bodies of Pluto's type: the group of dwarf planets. **Dwarf planets are celestial bodies that fall between planets and asteroids.**

They are bodies that orbit the Sun (i.e. are not moons of other planets) and are large enough to assume an approximately spherical shape due to hydrostatic balance, but did not clean up the space around their orbit. So far, **the IAU has recognized five dwarf planets:** Ceres, Pluto, Eris, Makemake, and Haumea – however, new additions to the group are expected.

Fantáziakép a Kuiper-övről
Imaginary picture of the Kuiper belt

Pluto is actually a multiple-body system. Its **largest moon is Charon,** and it also has two much smaller moons.

Based on a text by Antal Fodor

TUDTA-E...

1. Az üstökösök jó része a Kuiper-övből származik.
2. A Kuiper-öv a Naprendszer legkülső része, 50-100 ezer CSE-re található az Oort felhő.
3. Az Oort felhő a Naprendszer kialakulásakor a protoplanetáris korong kilökődött anyagából álló üstökös magok halmaza.

DID YOU KNOW ?

1. Most comets come from this region of space, the Kuiper belt.
2. The Kuiper belt is the outermost region of the Solar System; the Oort cloud is 50-100 thousand astronomical units from the Sun.
3. The Oort cloud is made up of comet cores expelled from the protoplanetary disc during the creation of the Solar System.

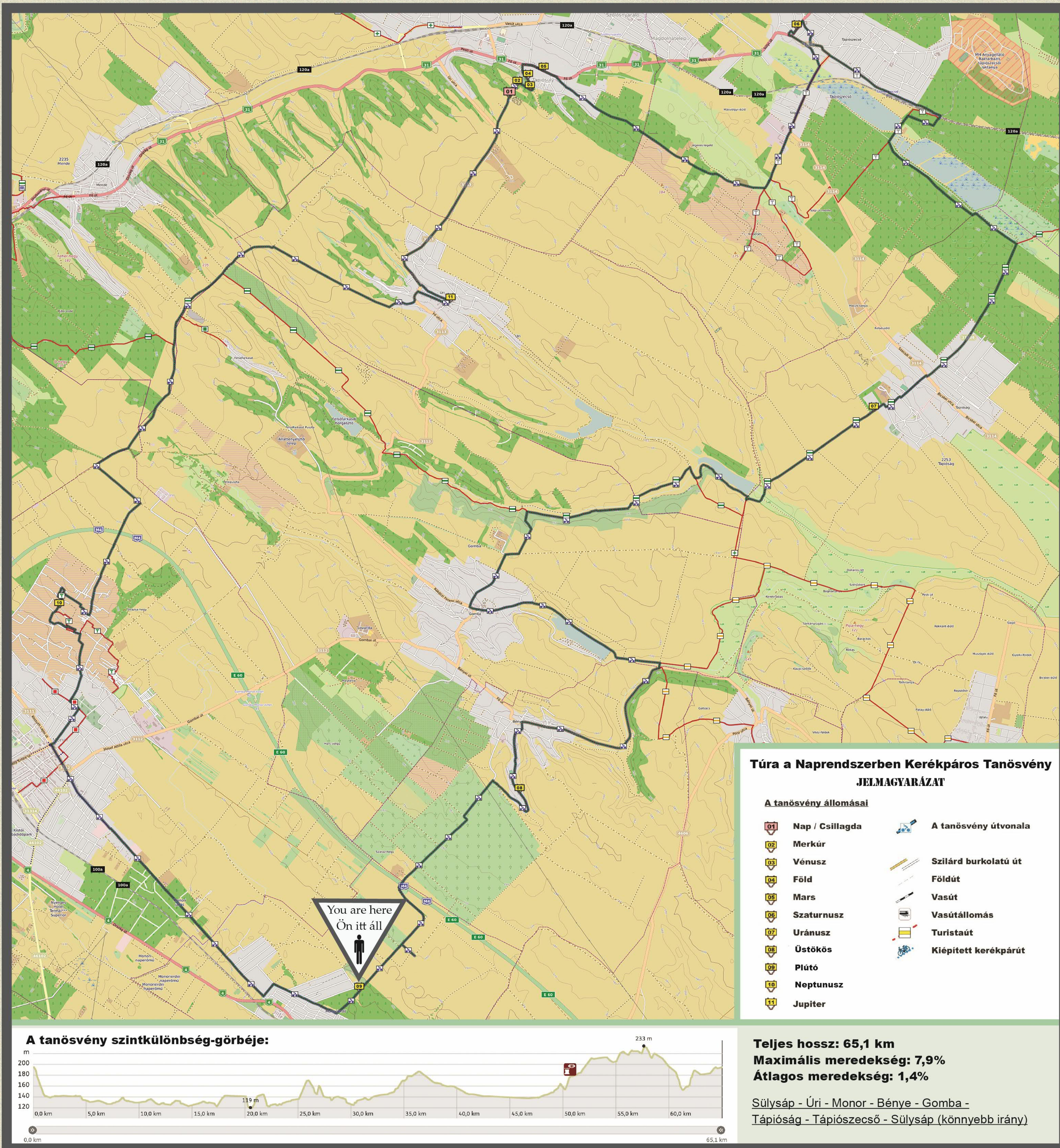
MONORIERDŐ ÉS SZÁRAZHEGY

A 2005-ben nepszavazás útján Monortól elvált nyárfa- és akácerdővel övezett település korábban elsősorban kedvelt üdülőterület volt. Mára a **lélekszáma eléri a 3500 főt**, s a lakosság jelentős része az egykori nyaralótulajdonosokból tevődik össze. A Monorierdőn található **kemping** történelmi jelentőségű eseménynek is helyet adott: **1985 júniusában itt gyűlt össze mintegy félszáz értelmiségi, hogy megvitassa a közállapotokat**. A találkozó óriási jelentőségét az adta, hogy a Kádár-rendszer nyíltan ekkor tűrt el először ellenzéki politikai eseményt.

A SZÁRAZHEGYI PINCEGAZDASÁG

A Ker-Bor Kft. kezelésében álló **szárazhegyi pincegazdaság** ma kereken **700 hektáron** gazdálkodik. Fő ágazata a **szőlőtermesztés és borkészítés**, mely széles fajtaválaszték szerint történik. A birtokon megtalálható a cserszegi fűszeres, a rajnai- és az olaszrizling, a zöld veltelini, a rizlingszilváni, a karát, a chasselas, az ottonel muskotály, a kékfrankos, a zweigelt, a kadar, a kékoportó, és kis mennyiségben különféle csemegeaszőlők is. Az ide látogatók megcsodálhatják az **őshonos magyar állatokat**, így a magyar szürke marhát, a racka birkát, a mangalica sertést, valamint a baromfiak széles választékát.

A birtokon található vendégház az elismert, kitűnő szárazhegyi étkek és borok felszolgálásával felejthetetlen élményt nyújt a **falusi turizmust** kedvelők számára.

MONORIEDŐ AND SZÁRAZHEGY

The town, which seceded from Monor by referendum in 2005, is surrounded by poplar and locust forests, and used to be largely made up of holiday homes. However, the **population** has now reached **3500**, mostly made up of former holiday home owners. The Monorierdő **campsite** was the scene of an event of historic importance: about **50 intellectuals gathered here in 1985** to discuss the state of public affairs. The importance of the event lies in the fact that this was the first openly opposition political event the Kádár regime tolerated.

THE SZÁRAZHEGY WINERY

The **Százazhegy winery**, operated by Ker-Bor Kft., currently works on **700 hectares**. Their main activity is **viticulture and winemaking**, using a wide range of grape varieties. Cserszegi Fűszeres, Rhine Riesling and Welschriesling, Grüner Veltliner, Müller-Thurgau, Karát, Chassellas, Muscat Ottonel, Blaufränkisch, Zweigelt, Kadarka, Blauer Portugieser and small quantities of various table grapes are all grown on the ranch. Visitors can also see **indigenous Hungarian animals** here such as Hungarian Grey Cattle, Racka sheep and Mangalitsa pigs, as well as a wide variety of poultry.

The guesthouse located on the ranch serves local cuisine and – naturally – local wine, offering an unforgettable experience to lovers of **rural tourism**.

